

და გზა არბევდა და ანადგურებდა ყველას და ყველასთვის, შინ ბალმე ვიკურათ განწყობილი ჯგუფები აჯანყებას აწყობდნენ და ბოროტი აზრის ზეგავლენით თავის განაწმენდ საშობლოს ზურგიდან მახვილით ემუქრებოდნენ, ოსმალთა ჯარი საქართველოს საზღვრებში შემოიჭრა მოუწყობელ და უბატრონო მიგდებულ საქართველოს საბედისწერო ბრძოლა აუტყბა.

საშინელი სურათი რბევა დაწვრიცის საქართველოს წინ ისახება, ერის არსებობის საკითხი ისტორიულ და მსუქელობამ საბედისწერო სასწორზე დასდო; ატორტმანდა ერი, წუხილი სასოწარკვეთა, უიმედობა წუთიერთ იპყრობს მის არსებას; დიდი იყო განცდა ქართველი ერის და აქ გაიხმა გამამხინვეთელი და გამირული სიტყვა ქართველი დემოკრატის: „საქართველოს ძაღვების დარბაზი და თავის ძაღვებზე დაყრდნობა ქართველი ერის გადასარჩენა.“

26 მაის ფორმალურით აღიარეს რუსეთთან შემავრთებელი ძაფების დაწყება, საქართველოს ფაქტობრივად გამოყოფა დადასტურეს და საქართველო დამოუკიდებელ სახელმწიფოთ გამოაცხადეს.

აღსდა ერი, ის თავისუფალი და დამოუკიდებელია, ის თვით უძღვება და პირისუფლობს თავის თავს, უხარია და ზემოებს ერი, მაგრამ აქ ეკვებიც იბადება, მწუხარებაც სკვივის, შესძლებს ერი თავისუფლების და არსებობის დაცვას, როდესაც უამრავი მტრები გარს ეხვევიან, მისი დროებითი სისუსტით და მოუწყობლობით სარგებლობდნენ და თავს ესხმოდნენ მოსახლობათ, დასანგრევად ერი თავისუფალია, საქართველო დამოუკიდებელია, გადაწყდა ამ უძვირფასეს განძეულ ომის დაცვა და დაიწყო დიდი მუშაობა. ბევრი მწარღველ ერი გამოვიარეთ ამ ხნის განმავლობაში, ბევრი მწიანი და სასიხარულო დღეებიც გავვითენებია, მაგრამ მუშაობა და ჯაფა ერთი წამით არ შეწყვეტილა და 27 იანვარს მივიღეთ დაგვირგვინება და ნაყოფი დაუღალავი შრომისა ჩვენი სამშობლოს საკეთილდღეოთ.

27 იანვარს დიდ სახელმწიფოთა საბჭომ იურიდიულათ იცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა. ეს დიდი ამბავია, ევროპის სახელმწიფოთა მიერ ჩვენი სამშობლოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოთ ცნობა მიუდგომელი დაფასება ჩვენი სახელმწიფოებრივი მუშაობის საქართველოს სახელმწიფოებრივი მოწყობის საქმეში, დადასტურებულია ჩვენი ერის სახელმწიფოებრივი შემოქმედება, დადასტურებულია ნაყოფი იმ დიდი შრომის, რომელიც ჩვენ გავწიეთ საქართველოს სახელმწიფოს მოსაწყობათ.

ჩვენ ვხარობთ, გზემიობთ. ამერიკიდან საქართველო თავისუფალი და სწორუფლებიან სახელმწიფოთა, ის თამამად დაიქერს ადგილს საერთაშორისო ოჯახში და მიიღებს ყველა ვალდებულებას, რომელსაც მას ახალი მდგომარეობა აკისრებს. საღამო ქართველ ერს, ასეთი ბრწყინვალე გამარჯვება მას მომავალში.

გაბარა წერილები.
ვალხინოთ და ვიზემოთ!
დავკრათ დაფი და ნალარა!
მეხთაღმა ბედმა დღეს ჩვენ კეთილის თვალთა ვადმოგვცდა!
საიმედო, კეთილშობილური თვალით!

დღეს თავისუფლების ძეგ ჩვენს ქვეყანას მეტის ძლიერებით ვადმოაწვებთ!
უკუდავი და ცხოველმყოფელ ძლიერებით!
ჩვენი მშვენიერი ქვეყნის ბრძოლის რაშმა უძღვეველი დობროღობა სძლია და საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ერთი დიდი პოზიკია დაიკავა.

პოზიკია მსოფლიო და ყოველთ ცნობრილი!
ერთი ლიგამ იურიდიულათ იცნო საქართველოს რესპუბლიკა!
ჩვენი განაწმენდ სამშობლოს უკანასკნელი წლების ყოვალ-ცხოვრება უდიდეს ტანჯვა-წვალებას წაჩმობადგენდა.

მეტად ძნელი იყო მისი დამოუკიდებლობით არსებობის და განვითარების პირველი წლები.
ეს უსთავრესათ იმითომ, რომ ჩვენ პატარა ერი ვართ.
ყველა პატარა ერების დამოუკიდებლობის ჩასახვას და ცნობას ასე-თივე ისტორია ჰქონდა.

დღემდე მსოფლიოს პოლიტიკას, დიდ სახელმწიფოების მოქმედებას, ერთი გარემოება ახასიათებდა:

— დიდი ვრები, დიდი სახელმწიფონი ყოველთვის აბუჯათ იგდებდნენ პატარა ერებს და სთელავდნენ მათ ინტერესებს!

შეურაცხყოფდნენ მათ ღირსებას და თავმოყვარეობას!

პატარა ერების ისტორია ტანჯვის და მწუხარების განხორციელებული ისტორია არის.

დიდ სახელმწიფოსათვის პატარა ერი იყო მხოლოდ

— საწყელი ფური!

კოლონიზაციური პოლიტიკით ამ საწყელ ფურს სწოვდნენ მანამდე, სანამ მის სხეულიდან უკანასკნელი ძალა სიცოცხლისა არ ამოიწურებოდა და დიპლომატიურათ მიგდებდნენ მას უყურადღებოთ!

— როგორც გაწურულ ლიმონის კანს!

ჩვენი მდკობარეობა ამანე უფრო მეტად ძნელი და საშინელი იყო.

ჩვენი დამოუკიდებლობის პირველი ხმა გაიხმა მართლაც რომ ჯოჯოხეთურ პირობებში.

ჩვენი გამოვეთიშეთ ისეთი დიდი და ვეგებრთელა ქვეყნის ანარხიას, რომელიც დღესაც იწვევს მსოფლიო ყურადღებას და რომლის ამა თუ იმ მდგომარეობაზე ბევრიც არის დამოკიდებული...

ეს უდიდესი ქვეყანა დღეს ახალი-მოღის იმპერიალიზმის საჭიდაო ბურთათ ვადაქტუულა და ჩვენ გიცით, რომ მისი შხამიანი გული ვერ შერიგებია ჩვენს ვადარჩენას...

ვიცი, რომ ის შავი ზრახვებით ჩაფიქრებულია და ჩვენს უკან ხმაღს ლესავს ჩვენზე ზურგში ჩისაცემათ.

დამოუკიდებელი საქართველო ერთად ერთი მოწინავე სახელმწიფოთა ოჯახ-ევროპის საზღვრების წერტილში და გარემომოტყმულია ნახევრათ ველურ მუშობლებით.

ესენი ვერ ურიგდება ჩვენს არსებობას, როგორც სიბნელე ვერ შეურვიდება სინათლეს, დღე-ღამეს, ბოროტება სიბრთლეს!

ჩვენი დამოუკიდებლობის დასამბრებლათ მხათ იყვენენ ყველანი:
— დიდი სახელმწიფოებიც და პატარა ელური პეზობლებიც!
სამი წლის განმავლობაში საქართველოს დამოუკიდებლობათ არსებობა წარმოადგენდა პატარა დავითის ბრძოლის დიდ გალითების წინაღმდეგ.

სად და როგორი ვაჭივრება არ გამოსცდა ჩვენმა ქვეყანამ ამ დროს განმავლობაში.
სიდან არ შეესიენ გოლიათებმა პატარა დავითს, როგორ არ მოუდგენ, რა ხრიკებს არ მიმართენ მას დასაღუპავათ.

ვინ შესძლებს ჩვენი ფრონტების ასე ნაჩქარევათ ჩამოთვლას

- არსენალი თვით თაფლისში!
- აწყურთ!
- ბათამი!
- სოქა!
- ბორჩალო!
- ცხინვალი!
- ფრონტები! ფრონტები!

აი დაახლოებით ჩამოთვლილი სახელები იმ ადგილებსა, სადაც დავით-ღვარა ჩვენი შეილების გამირული სისხლი სამშობლოს დამოუკიდებლობის დასაცავათ.

პირველად ამ დამოუკიდებლობის გაბათილება სცადა ჩვენი გზით მიმავალი თავაშეგებულმა რუსეთის ჯარმა.

და „თავაზიანობის“ ჯგროვანი გაკვეთილიც მიიღო!

აწყურით ჩვენს ტურფა სამშობლოს მოადგა მისი ისტორიული მტერი ოსმალთა და საქართველოს განწირულ მსხვერპლის ხვედარს უმზადებდა!

მშრომელმა დემოკრატებმა აქაც დასწავლა მტერს ქუთა და აგება მას თავისუფალი ქვეყნის საომარი ლახვარი!

ყველაგან და ყოველთვის, მრავალრიცხოვან ვარეშე და ვერავლ შინაურ ფრონტებზე საქართველოს მშრომელმა დემოკრატებმა საქვეყნოთ იმხილა სამშობლოსათვის თავანწირულები და ერთხელ და სამუდამოთ ამკო ქვეყანას, რომ ის დამოუკიდებლობას ასე იდგვილიათ არ დასთმობდა და ძველებურ მონურ არსებობასაც არ შეურიგდებოდა.

ამ გამირულმა ბრძოლამ ვებისა განსცდლებსისაგან მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩვენ მუდამ გვექონდა მხოლოდ საკუთარი ძალის იმედი.

ესლა საქვეყნოთ იარაღი დაპყრო საქართველოს წინაშე ისეთმა მტერმა, რომელიც ჩვენთვის ყველახე უფრო საშინელი იყო.

იმპერიალისტურმა ევროპამ.

ჩვენ არასოდეს არ უნდა დავივიწყოთ ახლო წარსული.

იყო დრო, როდესაც ევროპის იმპერიალიზმის ავანტიურისტები „თავებდ საქართველოში ვსვირენებაზე“ ოცნებობდნენ!

და კიდევაც შემოვიდნენ!

მაგრამ ამ „გასვირენებამ“ სულ სხვა შინაარსი მიიღო!

უცხოელებმა აქ პირველათ შეხედნენ ქართველ სახეს, რომელზედაც ცოცხლათ აღბეჭდილა იყო თავისუფლებისადმი ფანატიური სიყვარული და უდიდესი თავდადებულობა!

ამის შემდეგ ჩვენ გვეცნობილობენ იძულებით, როგორც მომხდარ ფაქტს!

მაშინ საქართველოს რესპუბლიკის აღება ევროპამ „დე-ფაქტო“ აღიარა.

ამ ფრთხილი დიპლომატიური ნაბიჯით ევროპა გვეუბნებოდა:
— მოხერხებულ დროს ვაგებრავთო!

არ იქნა და ვერ ეღიროსა ჩვენი მტრები ამ „მოხერხებულ დროს.“ დღე ვადიოდა და საქართველოს ლაშქარს კი ახალ ახალი თავანწირული რაზმები ემატებოდა.

როგორც თანასწორთან!
ეს ამბავი ლახვირივით მოხდებოდა გულში ჩვენს შინაურ მტრებს, ქართველ მშრომელ დემოკრატებს კი ის შთაბერავს ახალ შემოქმედებითი ძალას!..

ვიზემოთ და ვიოხინოთ!
დავკრათ, დავკრათ დაფა და ნალარა!
„თავისუფლების შოგნაი“
სჯობს საშინელსა ყოველსა!..
უხე-დონიმი

„დე იურე“

საერთაშორისო ნიღაბი ჩვენთვის ჩამოხდილია.

საქართველოს მდგომარეობა (აერთაშორისო ხაზზე გამოკვეთილია: ანტანტის ყოყმანი გათავდა და საქართველოს დამოუკიდება „დე იურე“, აღიარებულ იქნა პარიზში.

უდიდესი გამარჯვება საქართველო ხალხისთვის.

ამერიდან საქართველო მსოფლიო სახელმწიფოთა ოჯახის სწორ უფლებიანი წევრია.

საქართველოს „დე იურეს“ ცნობით, მთავრდება რეპუბლიკის საგარეო პოლიტიკის ნერეთა დაქიმულობა.

ევროპა დაწმუნდა ქართველი ერის სახელმწიფო ნიჭში, ეროვნულ პოტენციალ შემოქმედებაში.

ევროპამ ცივი ფაქტებით დაინახა ქართველი ხალხის თავანწირული თვითმებრძოლობა ეროვნულ შკობის შესანარჩუნებლად.

აქ მოსულნი ევროპეელები ახლო სჭვრეტდნენ თუ როგორ ლახა მსხვერპლს იტანდა ქართველი ერი სამშობლოს თვითყოფლობის ტრახეზზე.

სამი წლის სიგრძეზე საქართველო მუდმივ აფადანხმებს განიცდიდა. მის კედლებთან გორავდენ მეომარ ანარქისტ ტალღები, მანე ხმალი ვაეში-ველები მოსკოვს, დენიკინს, აზერ-ბეიჯანს, ოსმალეთს და შინაურ მტრებს, მაგრამ ქართველი მშრომელი ერის წინაშე ყველანი დავცენ, საქართველომ გაიმარჯვა!

1920 წ., როცა ქართველი ერი დენიკინს საფრთხის მალოდინში იყო და ნერვებს სტიმავდა აი, ამ დროს 12 იანვარს ევროპამ იცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა „de facto“, წლის თავზე 29 იანვარს ევროპამ იცნო საქართველოს „de jure“, იურიდიულად აღიარა საქართველოს ხელმწიფება. ამ ეშად საქართველოს ცხოვრება განბტკიცებული და გამკვიდრებულია შიგნიდან. დამუშუნებელი კრება, რომელმაც ნაყოფიერად იმუშავა, თავის მოღვაწეობას ამთავრებს კონსტიტუციის მიღებით და მალე პარლამენტის არჩენები დაინიშნება.

საქართველოს აქვს ერთი საგარეო კრიზისი, ეს არის საბჭოთა მთავრობებთან დამოკიდებულება; ბოლშევიკური ალიანსი ჩვეულ ხერხით ებრძვის საქართველოს დამოუკიდებლობას. საქართველო, როგორც აქომამდე, ისე ამერიიდან ლახმანდ შესძლებს თავის ინტერესთა ხელუხლებლობის დაცვას...

რესპუბლიკის საგარეო პოლიტიკა საბჭოთა მთავრობების მიმართ შესძლებს წინამალ ურთიერთობის დაწყებას.

ქართველი ერი ხალხურ ცხოველმყოფელ ენერგიით წავა თვითშექმედების, თვითგანკითარების და დწინაურების გზაზე

ეს პერიოდი უაღრესად იმედიანია! საქართველო ერო ვიხაროდეს!

გაითყვევების ყოფა და აწყო რა მეტი უფრო უნდა ქართველთა სო ოჯახში ღირსეული რიგი კავთა

გაერთიანებულ საქართველო „დე იურე“ იცნეს. შეუშვი ნეგები და ძლიერად განავრძე შინარი ამშენებლობა!

29 იანვრიდან ჩვენ ვაცილებთ მეტი შრომა და ენერგიის დახარჯვჭირია რომ უფრო ორგანიზაციული და ევროპიულათ მოწყობით შექმნეს ჩვენი სახელმწიფოთ.

„დე იურე“ ხელთა გვაქვს. ჩვენი ბედი საერთაშორისო ფო მალისშის მხრით დახედველია.

აღსრულდა ესეც, ქართველო ვიხარავ და იცოცხლე მრავალ მიერ ბრწყინვალე გამარჯვებდა გამარჯვებამდე!

ი. დიდიმი

საქართველოს „დე-იურე“ გარეშემო.

(ფრანგული ცნობებიდან).
ლიონი. 27 იანვარი. პარიზში მემდგარ მოავგვირეთა კონფერენციაზე სამშაბათ საღამოს გადაწყვი მოიწვიონ ლონდონში ახლო ხანში მოკავშირეთა დელეგატების კონფერენციის სხდომა, რომელშიაც მწაწილეობას მიიღებენ ბერძნები და ოსმალეთის წარმომადგენლები აღმოსავლეთის საკითხის მოსაწყობებლად

ოთხშაბათს დილით კონფერენცია მოისმინა ფინანსთა მინისტრ დუმერის მოხსენება ანაზღაურების საკითხის შესახებ. ღონიშნული მოხსენება დასაბუღი იქნება დღის წერიკში მას შემდეგ, რაც დუმერ კონფერენციას დამატებითი დამენტებს წარუდგენს. ოთხშაბათიანერის 26-ს საღამოს კონფერენციაში გადაწყვიტა დასთანხმდეს კონფერენციის და ლატვიის უფლებრ აღიარებაზე, ლიტვას უფლებრ ცნობა გადაადგინა ვილნუს საკითხ მოწესრიგებამდე, რომლითაც დაინტერესებულია იგი ამ ეშამდ.

საბატონილოს იურიდიულთა ცნობის საკითხი.
(ფრანგული ცნობებიდან).

ლიონი. 28 იანვარს თანახმა კონფერენციის დადგენილებისა—იწონ საქართველო იმ შემთხვევაში თუ უკანასკნელი ამის შესახებ თანადო ფორმალურ მოთხოვნებს წარმოადგენს, საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა მიმართულდეს საბჭოს ოფიციალურ თხოვნით საქართველოს რესპუბლიკის ცნობის შესახებ. (ს. დ.)

დიდ სახელმწიფოთა საბჭომ წლის 27 იანვარს იურიდიულ იცნო საქართველო დამოუკიდებელ სახელმწიფოთ.

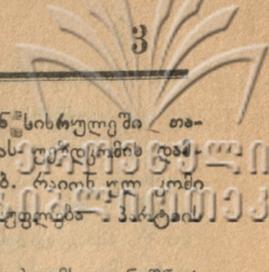
უცხოეთი.

ლონდონის კონფერენცია და ოსმალეთი.

სტამბოლში მყოფმა მოკავშირე უმაღლესმა კომისრებმა დიდ ვებრ აუწყეს, რომ ოსმალეთი იწვევს ლონდონის კონფერენციაზე. ამ კონფერენციაზე მიწვევის შესააუწყეს საბერძნეთის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარესაც

რუსეთი და ფინეთი.

მოსკოვი 28 იანვრის დღის დღევნენ, რომ საბჭოთა რუსეთს საგარეო დამოკიდებულებას აღდნის შემდეგ ინგლისის საქონელ უშეტეს ნაწილს რუსეთში შესაზნად ფინეთის ტერიტორიაზე გა

ენ, რაც უკანასკნელს დღე მო-
სახს მიტყვის.
— შვედეთის ტაქტიკის მოწონე-
ბისთვის.
— პარიზი, კეზო დე პარიზი იწყებდა:
რუსის სოციალისტურმა პარტიამ
აღიჭინა გარდაცემის თავის შემად-
გენლობიდან ყველა ის წევრები,
რომლებიც ბალშევიზმის ტაქტიკას
ინებენ.

სტამბოლის სწოება.

— ქვემო ფაშის ჯარში ქრის-
ტიანთა გაწვევლებს ცალკე ნაწილებს
დადგინებენ.
— ხმება გავრცელებული, რომ
გარის მთავრობა სტამბოლის გა-
ვითარებას.
— გავლენიან ქიმიკოსების გან-
საკუთრებით სვერის ზავი უკვე აღარ
საქმობს.
— ქვემო-ფაშის ეურნალისტებ-
მა საუბარის დროს განუცხადებია,
რომ ჯარში არავითარი დემორალი-
ზაცია არ არსებობს.
— სტამბოლის ცნობებით რუსეთი
მასიურად აჯანყებები.
— ბალტიის სახელმწიფოები რუ-
სეთს საფრთხეს გრძობენ და მი-
წვევით შეიკრიბნენ სათათბიროთა.
— გერმანიაში ველგელმის მომ-
ხარება ახალი შეთქმულება აღმოა-
ჩნეს.

ახალი ამბები.

— 31 იანვარს მთავრობის გან-
კუთრებული რწმუნებულის ნაშუად-
ღვრის 1 საათამდე ულოცავდნენ
სტამბოლის წარმომადგენლები, შემ-
დეგ თანამდებობის პირნი და საზო-
გადო მოღვაწენი.
— 1-საათის შემდეგ დეპ ჩხენკელ-
მა ერთად განსაკუთრებულმა რწმუ-
ნებულმა მიიღო ჯარების აღლუმი.
— 30 იანვარს ყველა თეატრებ-
მა მთავრობის განსაკუთრებულ
რწმუნებულს ხალხმა ოვაციები გაუ-
ხარა და მოუხილეს. მას ცნობის
აღი.

— რკინის გზის სადგურზე ე. წ
ლათმარაზე გასასვლელ ბილეთე-
რს გაყვდა შესწყდა.
— მსახიობთა საზ. თათბირი რო-
სეთში დანიშნული იყო მუშათა
სახელში 31 იანვარს ზემის გამო
აღიდა.
— მმართველობის განკარგულებით
მცურელობის ცირკმა ქალთა ქილა-
ბა აკრძალულ იქნა.
— 31 იანვარს საღამოზე ქალ-
თა თვითმართველობაში გაიმართა
ხეიმო სხდომა რომელსაც დეპ-
ტურა მთავრობის განსაკუთრებული
რწმუნებულები.
— 31 იანვარს საკრებულო დარ-
ბაში გამართულ იქნა საზემო
საკრებულო უცხოეთის, ქალაქის თვით-
მართველობის, გვარდის, ჯარის
წევრების და პრესის წარმომადგე-
მელთა თანადასწრებით, ზემის თამა-
შობდა მთავრობის განსაკუთრებულ
რწმუნებ. ბანი გრ. გიორგაძე.
— სიმგზავრო მატარებლებით ტვირ-
თის გაგზავნა ბათუმის რკინის გზის
სადგურიდან განსაკუთრებული გან-
კუთრებულად შესწყდა.
— განსაკუთრებულ რწმუნებუ-
ლის სამმართველომ და მოუხილეს
ბათუმის აღიარება ტელეფონოგრაფით
უწყა მთელ ოქცს და ჯარის ნა-
წილებს.
— „დედურეს“ ცნობის გამო
ბათუმის კომისიის განკარგულებით
31 იანვარს არც ერთ დაწესებუ-
ლებაში მუშაობა არ ყოფილა.

— პირველ თებერვალს ქალიქის
საბჭოს სხდომაზე ქალაქის მოსახლე
გააკეთებენ მოხსენებას არჩევნების
და მოქალაქეთა აღწერების შესახებ.
— შაბათს, 29 იანვარს შესდგა
პირველი სხდომა იმ კომისიის, რომ-
ელსაც დავალებული აქვს თვით
მართველობის შტატის რეორგანი-
ზაცია. კომისიამ გამოყო მცირე
კომისია, რომელშიც შედიან გამ-
გეობის, თვითმართველობის მოსამ-
სახურეთა, პროფესიონალურ კავ-
შირთა საბჭოს და სარევიზიო კო-
მისიის წარმომადგენელი.
— შრომის ბეგარის გასატარებ-
ლათ არჩეულ კომიტეტში ქალაქმა
თავის წარმომადგენელთა გაგზავნა
საბჭოს თავმჯდომარე ონ. რამიშ-
ვილი
— ბირეზე ვალიუტის ფასი საგ-
რძობით დაეცა. დოლარი ღირ-
და 5.000 მ მეტი, ეხლა 4.000
ღირს, ოსმალური ღირა 3250 მ.
3.000 მ. დაეცა, სტერლინგი 20.000
მ. 17.000 მანთამდის.

— ბათუმელ ელინთა პოლიტი-
კური კლუბის თავმჯდომარემ შემ-
დეგი მისაღობები იღებდა გაუგზავ-
ნა მთავრობის თავმჯდომარეს მიკვ-
შირეთა საბჭოს მიერ საქართველოს
de iure ცნობის გამო: ბათუმელ
ელინთა პოლიტიკური ორგანიზა-
ციები გულწრფელათ მოგელსამე-
ბიან საქართველოს de iure ცნობ.ს
გამო. ეს დიდი ისტორიული აქტი
დღესასწაულსა ირა მარტო ქართვე-
ლთათვის, არამედ ბერძენთათვისაც,
რომლებიც საქართველოს თავის მეო-
რე სამშობლოთ თვლიან.
ბათუმელ ელინთა პოლიტიკური
კლუბის თავმჯდომარე, საქ. ელინთა
ნაც. საბჭოს ს.დ. ფრაქციის რწმუ-
ნებულები კ. პოპანდოპოლო.
ასეთივე შინაარსის დებემა გაეშ-
ხავნა შინაგან საქმეთა მინისტრს

— საქარი სტამბოლიდან მოსულ
ცნობების თანახმად სტამბოლიდან
დიდძალი საქარი მოაქვს ბათუმის-
კენ. სომეხ კომერსანტებს და ქარა-
ველ ისრაელებს დიდძალი საქარი
შეუძენიათ.
— შეტყობის გასწორება წინა
ნომერის „ბათუმის სხდომებში“
უკანასკნელ საათში სწერია: ახერ-
ბაიჯანიდან ერთი ნატარებელი უკვე
გავიდა ფოთში, უნდა იყოს უკვე
მოვიდა ფოთში.

თბილისი.

მთავრობამ მოისინა რა მთავრო-
ბის მოადგილის მოხსენება ფინანსთა
მინისტრის ამხანაგას დანიშნვის შე-
სახებ დაადგინა: განათავსდეს მოვალ-
ეობისაგან ფინანსთა მინისტრ-
ტრის ამხანაგის? ივლიანი, მისი ერთ-
ბათა კვშირის მთავარ კომიტეტის
თავმჯდომარედ არჩევის გამო. დანი-
შნა ფინანსთა მინისტრის ამხ-
ანაგებად ი. სალუკია და გლიგულა-
შვილი.
მოისინა რა სახალხო განათლე-
ბის მინისტრის მოხსენება ამიერ კა-
კასიის უნივერსიტეტის მოსამსა-
ხურეთათვის სალიკვიდაცია ჯალ-
დოს მიცემის საკითხისა და სხელ-
მწიფო უნივერსიტეტ. პარალელურ
კურსების დაარების შესახებ დაადგინა
მიწოდის მოხსენება და ვილის აღნი-
შნული საკითხებისათვის სათანადო
თანხა, სახალხო განათლების მინი-
სტრს წინადადება შეეცა შეიტანოს
დამფუძ კრებაში სათანადო პროექტი

**ვაიხი ბათუმში საქარტ-
ველურს იურიდიულათ სწო-
ბის გამო.**
საქართველოს ცნობა de iure ან
ტანტს მიერ 30 იანვარს საღამოს
მოვიდა. მიუხედავად ცუდი ამინდი

სა სასიხარულო ამბავი მიეღ ქალაქს
მოედო და რამოდენ მე საათის გან-
მავლობაში ქუჩები ხალხთა ვიფსო.
ჯარის ნაწილები მუსიკით დალია
დენ ქუჩა-ქუჩა და „ვაშა“ს ძახილით
სასიხარულო ამბავს ახარებდნ მც-
ხოვრებთ.

31 იანვარს ყველაფერა დაიხურა.
დაწესებულებებში მუშაობა არ დაუ-
წყიათ. ყველა მუშათა სასახლისაკენ
გაემართა. ჯარები მუსიკით, გვარ-
დია, მოსწავლეობა ჩამწყობდა მუ-
შათა სასახლის დასავლეთით ვოზნე-
სენის ქუჩაზე. 1 საათზე დაიწყო პა-
რადი. პარადი მიიღო დამფუძნებელი
კრების წევრმა და სამხედრო კომი-
სიის თავმჯდომარემ აკ. ჩხენკელმა
მთავრობის საგანგებო რწმუნებუ-
ლის გრ. გიორგაძითა და სხვები
თურთა აკ. ჩხენკელი მიესალმა სა-
ზოგადოებას დამფუძნებელ კრების
სახელით და მიულოცა საქართვე-
ლოს ცნობა, როგორც იურიდიულ
ერთგულისა, რაც საშუალებას გაძ-
ლევს საერთაშორისო ნორმების მფა-
რველობის ქვეშ ვიყოთ და საკუთა
რი სახე გვქონდეს, ისე როგორც
ეს სხვა სახელმწიფოებს აქვთ.
პარადი დასრულდა ნაშუადღევის
3 საათზე. ქალაქი მორაული იყო
ერთგულად დროშებითა და ნახე-
ბათ.

მუშათა სწოება.

**ხმელზე მოსამსახურეთა ქაშ-
შირში**

კვირას, 30 იანვარს, შესდგა ხელ-
ზე მოსამსახურეების დღეგაბრთა
კრება, რომელსაც განხილულ
იქნა კოლექტიური ხელშეკრულე-
ბა. ეს კოლექტიური ხელშეკრულე-
ბა წარდგენილი იყო ხელმოსაწერად
რესტორან-ნასტუმროების მეპატრო-
ნეთ ბიუროში, მაგრამ, მიუხედა-
ვათ იმისა, რომ წითაან შეთანხმე-
ბით იყო დამოუკიდებელი ეს ელ-
შეკრულება, მათ უარი სთქვეს
ხელის მოწერაზე, რადგანაც,
როგორც გამოირკვა, მათი ბიურო
არ ყოფილა სრული უფლებით აღ-
ტარებული და მათ შორის გამოიწ-
ვია უთანხმოება. ასეთმა მოვლენამ,
ხაზინების მხრით რაღაც კუკუ-
მალობას თამაშობამ, კავშირი
იძულებული გახადა ხელშეკ-
რევა გადაეხინჯა ეს ხელშეკრუ-
ლება და რადგანაც ხაზინებმა-
მომხდარი შეთანხმება დაარღვიეს,
გამოენახა სხვა ზომები ამ ხელშეკ-
რულების ცხოვრებაში გასატარებ-
ლად.

დღეგაბრთა კრებამ ცოტა შეს-
წორებით მიიღო ხელშეკრულება და
დაადგინა წარუდგინოს ხელშეკრუ-
ლება ხაზინებს ხელმოსაწერად
ცალ ცალკე. ვინც უარს იტყვის
და არ მოაწერს ხელს ამ მინიშალურ
ხელშეკრულებას, კავშირი შეეც-
დება ბოიკოტის საშუალებით გა-
ტაროს ცხოვრებაში.

**ბათუმში მოსამსახურეთა ქაშ-
შირში.**

შაბათს, 29 იანვარს, შესდგა აუ-
თიქის მოსამსახურეთა კავშირის
წევრთა საერთო კრება, რომელსაც
აიჩნია ზუთა წარმომადგენელი სა-
ქართველოს რესპუბლიკის აფთაქე-
ბის მოსამსახურთა კონფერენციაზე
გასაგზავნათ, რომელიც მოწვეულა

თბილისში 6 თებერვლისათვის. კრე-
ბამ კავშირის კსიდან მათ საშუაგ-
როთ გადასდო 60 ათასი მან.
სამკრიბარებაში.
სამშაბათს, 1-ლ თებერვალს, სეკ-
რეტარიატში მოწვეულია ყველა კავ-
შირების კონფერენცია, რომელსაც
საბჭოს მიერ არჩეულმა განსაკუთრე-
ბულმა კომისიამ ანგარიში უნდა
წარუდგინოს თავისი მოქმედების
შესახებ

**როგორ გვეპრობინა უიგ-
ნიდან გოლშაჟიკი?**

(შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოფი-
ციალური ცნობა).

საქართველოს კომუნისტური პარ-
ტიის მოღვაწეობის მოღვაწეობას
იანდათან ფარდა ეხდება. ჩვენ ყოველ
დღე ვღებულობთ ახალ-ახალ დო-
კუმენტებს, რომელნიც იმპერატორებ
ამ პარტიის ქეშარიტ სულისკვე-
თებას. აქვე ვთქვენებთ სამაზრო
კონფერენციის ოქმს, რომელიც
კომენტარებს არ საჭიროებს. ოქმი
საქართველოს კომუნისტური (ბოლ-
შევიკების) პარტიის სამაზრო კონ-
ფერენციის ამხანაგ პეტრე ბოლოტ-
ნიკოვის თავმჯდომარეობით, რომ-
ელს დაეცა თავმჯდომარის ამხანაგად
არჩეული იყო სარკის მელქუმოვი
და მდივნებად ამ. ტიმოთე ტარ-
სოვი და ახ. პავლე აზოვი. 1920
წ. 20 ნოემბერი. სოფ. პრივილნოე.
დღის წესრიგი: 1) მოხსენება მო-
მენტის შესახებ, 2) მოხსენებანი
ადგილებიდან, 3) გუბკომის მოხ-
სენება, 4) ორგანიზატორების სა-
კითხი, 5) საკითხი ორგანიზატორე-
ბისა და ლიტერატურის შესახებ, 6)
არჩევნი უეზდკომში, 7) არჩე-
ვნი კომუნისტების ყრილობაზე, 8)
მიმდინარე საკითხები.

1) პირველ საკითხის შესახებ მოს-
მენილ იქნა მოხსენება ახ. გრიგო-
რიანციისა და სიტყვები და განმარ-
ტებანი იმ ამხანაგებისა, რომლებსაც
იტან მოვლენათა მიმდინარეობა,
როგორც საბჭოთა რუსეთში, აგ-
რეთვე სხვა ქვეყნებში. აღნიშნულ
საკითხის მომხმენის შემდეგ გამო-
ტანილი იქნა შემდეგი რეზოლიუ-
ცია: ჩვენ ამხანაგები კომუნისტები.
შევიკობთ რა სამაზრო კონფერენ-
ციაზე აღნიშნულ რიცხვს, ვესალ-
მებით ქეშარტების მოძრაობას
სომხეთისა და საქართველოს წინააღ-
მდეგ იმდენად, რამდენათ ეს მოძ-
რაობა დაკავშირებულია საბჭოთა
ძალა-უფლებების გამოცხადებამთან და
დაშნაყების და სოც. დემ. გამყიდ-
ველ მიზნების მოსპობისაკენ.

2) მეორე საკითხის შესახებ მოს-
მენილ იქნა მოხსენებანი ადგილე-
ბიდან. მოხსენებებიდან გამოირკვა,
რომ ამ ეხმად მხოლოდ პრივილ-
ნოეს ორგანიზაცია აწარმოებს ლე-
გალურ მუშაობას, დანარჩენი ორ-
განიზაციები: ვორონცოვკისა, ახა-
ტისა, შინიხისა და ვარნაგისა ვარე-
შე მსხვერვის გამო აწარმოებდნ არა
ლეგალურ მუშაობას. ორგანიზა-
ციებმა პარტიული ამხანაგები უმე-
ტეს შემთხვევებში გულადოთ იტყვენ
კომუნისტების იდეას და პირველ შემ-
დგომასთანავე მზად არიან გაუწოდონ
დახმარების ხელი იმ ამხანაგებს,
რომლებიც იარაღით ხელში იბრ-
ვიან საბჭოთა ძალა-უფლებისათვის.

3) გუბკომის მოხსენება მადებულ
იქნა ცნობათ.
4) ორგანიზაციათა მოწყობა აღ-
გილობრივად გავრცელდეს, ამასთანა-
ვე გსთხოვთ ახალ წევრებს თა-
ნახმად გუბკომის მიერ შემოღებულ
წესდებისა, მოაწყონ რაიონებში
პარტიული სასამართლოები, რომ-

ლებიც მოიყვანენ სისრულეში თა-
ვის დადგენილებას უწყვეტობის დას-
ტკიცების შესახებ. რაიონულ კომი-
ტეტს ეძლევა უფლება პარტიის
გაწმენდისა.
5) ეთნოგოს გუბკომს დანიშნოს
ნ—ში საში ორგანიზატორი. ამასთანა-
ვე მესამე ორგანიზატორი უნდა
იყოს მუსლიმანი. ორგანიზატორებს
უნდა მიწოდონ საჭირო გაზეთები
და ლიტერატურა, რომ ამრიგად
ორგანიზაციის კულტურული მოქ-
მედება სათანადო სიმალეზე დადგეს.

6) სამაზრო კომიტეტში არჩეუ-
ლი არიან: პრივილნოედან 3 ბო-
ლოტნიკოვი და ტ. ტარსოვი, ვო-
რონცოვიდან—ვ. მ ფედოროვი,
ახატიდან სარკის ისრაელიანიცი და
შინიხიდან გრიგორი ბაბიანიცი.

7) კომუნისტების კონფერენციაზე
ქ. თფილისში არჩეულნი არიან:
პრივილნოედან ლუკა გაროდკოვი,
ვორონცოვიდან, ახატიდან და
შინიხიდან დღეგაბრთის თხოვნით
არჩეულნი იქნებიან თითო წარმო-
მადგენელი იმ პირობით, რომ
ეს არჩეული ამხანაგები გამოცხად-
დენ კონფერენციაზე თფილისში
ნოემბრის 25-ს.

8) მიეცეს წინადადება მესამე ს-
რაიონო კომიტეტს იქანიის კავ-
შირი ქვემოლსტებთან და ყველაფერი
აეწაროს უეზდკომს.

9) იმ ამხანაგებს, რომლებიც თფი-
ლისში მიმგზავრებიან, ევლებათ
რაიონებისათვის საჭირო ბეჭდების
შეკვეთა.

10) ლორის სამაზრო კონფერენ-
ცია მხურვალედ მიესალმება ვახ.
„საქართველოს კომუნისტის“
გამოსვლას, რომელიც არის უერთად
ერთი მეტრძალი ორგანი საქარტ-
ველოს სხვა და სხვა ეროვნებათა
მშრომელი ხალხის შორის სოლი-
დარობის იდეის განსამტკიცებლად
თავმჯდომარე პეტრე ბოლოტნიკო-
ვი. თავმჯდომარის ახ. (ხელმოწე-
რილია) მდივანი (ხელმოწერილია).
(სდს).

ჯ ა რ შ ი.

(როგორ შეხვდა მე 4-ე-ქვე. ათა
სეული საქ. იურიდულ ცნობას.)
დამის 10 საათი იქნებოდა... ვი-
ჯედით დაუფქობდით ჩვენს შწარე
მდგომარეობას: რა უნდათ ჩვენგან,
რომ არ გვისვენებენ, ჩვენ ყველა
გვიყვარს და შტერი რად უნდა
გვყავდეს; ამ ფიქრებში ვართულის,
უცბათ მომესმა ქვემო სართულში
ჯარის კაცების „ვაშა“ს ძახლი...
ეს ხმა სხვა გუნდშიაც განმეორდა.
— მესამეშიაც და ბოლოს ჩვენს გუნ-
შიც გაისმა სიხარულ-ს ხმა. როცა
გუნდში შევედი, დავინახე ხალხი
დარაზმულა... ვივაქრე ეს არის
აღბათ მტრებმა ჩვენი საზღვრები
გადმოლახეს და მთელი იმისეული
ფრამ ტისკენ იმეგზავრებოა. დიდი
ხანია ჩვენი ჯარის კაცები ელოდენ
ამ საათს და ეხლაც „ვაშა“ს ძახი-
ლით მიმეშურებიან მტრის წინააღ-
მდეგ მეთქი.
თურმე სხვა სიხარული მოგველო-
და ნაწილის უფროსი პოლკ. ჩიქო-
ვანი შემობრძანდა და მიულოცა ჯა-
რის კაცებს საქართველოს იურიდიუ-
ლათ ცნობა. არ შეიძლება წარმოვ-
დგინოთ ის სიხარული, რომელიც
ამოიხატებოდა უფროსების და უმც-
როსების თვლებში—ყველა ერთსა
და იმავეს ფიქრობდა, ერთ და იმა-
ვე სიხარულით იყო აღვსილი. ხანგრ-
ძლივი „ვაშა“ს შემდეგ ჯარის კა-
ცებმა აატაცეს ხელზე ბეღნიერი ამ-
ბის მოლოცველი და ისე ჩაატარეს
მთელი კაზარმები.
შემდეგ დარაზმულები, უფროსე-
ბის თანხლებით, ქალაქში წავიდენ

ს ა ლ ზ ი ნ ე გ ა ნ ს ტ რ ო ნ ო მ ი უ ლ ი მ ა ლ ა ზ ი ა

ი მ პ ი რ ი ა

და წ მ ე ნ დ ი ლ და ც დ ი ლ ი ზ რ უ ლ ი ა

ს ა მ ა მ რ ო ს ა ს ლ ი ქ მ . ს ა ს ი ა შ ვ ი ლ ე ბ ი ს ა და ა მ ხ .

და იქ „ავაშიას“ ძახილით ამცნეს მცხოვრებლებს სინეტარო ამბავი. ქალაქშიც გაისმო ტანის კემა და „ავაშიას“ ძახილი—ყველა კითხულობდა რა ამბავია?.. საით მიდისარა?—ჯარი, მოქალაქენი, დიდი და პატარა მიეჭნებოდა იქე, სადაც მთავრობის წარმომადგენელი სცხოვრობს ყველას უნდოდა თავისი სალომე ეძღვნა ხალხის მოამბავისთვის—მოპირობის წარმომადგ. გ. გიორგიამ სიტყვით მი მართა მხედართ და მოქალაქეთა კრებულებს, განუმარტა დიდი აქტის მნიშვნელობა... ხანგაძლივმა ავა შაჟის ჩახილი დაფარა უკანასკნელი სიტყვებით..

ი - ბ რ ა პ ი ა

რ ბ ი ნ ი ს გ ზ ა ზ

სავალდებულო დადგენილება საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის გზათა და შინაგან საქმეთა მინისტრისა.

სახალხო მატარებლების შემცირების და მოქალაქე რაიონის სამოგზაუროთ შექმნილ რთულ პირობების გამო, რკ. გზებზე სამგზაგრო წესების დასაცავათ ვაცხადებ საყოველთაო საყოფადღებო ქვემო მოყვანილ დროებითი სავალდებულო წესებს:

1) აკრძალულია არა მგზავრთა მიერ რკ. გზ. სამგზავრო ბილეთების შექმნა.

2) ეკრძალებათ აგრეთვე ამ სავალდებულო დადგენილების მოქმედების დროს მგზავრთათვის ბილეთების შექმნა:

ა) სადგურების მებარგულებს, ბ) რკ. გზების ყველა მუშა მოსამსახურეთ, გ) ბუფეტების ხელზე მოსამსახურეებს, დ) სასტუმროების კომისიონერებს, ხელზე მოსამსახურეებს და სხ.

3) აკრძალულია მგზავრის მიერ ერთზე მეტი სამგზავრო ბილეთების შექმნა მოზრდილთათვის და ერთის ბავშვებისათვის.

შენიშვნა: ავადმყოფთათვის ბილეთის ასაღებათ სავალდებულოა წარმოდგენილ იქნეს სადგურის მორიგესთან ქალაქის ან ერობის ექიმის მოწმობა.

4) მგზავრებს ევალდებათ ჩადგენ რიგში ბილეთების სალონისა ან ბილეთების მისაღებათ, რომლის გარეშე სამგზავრო ბილეთების გაყიდვა და შექმნა სრულიად აკრძალულია.

შენიშვნა 1: სადგურის უფროსებს ევალება უფლება რიგს უარეშე ბილეთის მაცემისა უცხოელთა მისიების წარმომადგენლებისათვის და სახელმწიფო დაწესებულებათა მოსამსახურეთა ვის სასწრაფო სასახურო მოგზაურობისათვის, ხოლო არა უმტეს თბილისში და ბათუმში ხუთი ბილეთისა, ქუთაისში და ფოთში სამი ბილეთისა, თელავში, წყნარისწყალში, გურჯაანში, ხაშურში და გორში ორი ბილეთისა და დანარჩენებზედ არა უმეტეს ერთი ბილეთისა.

შენიშვნა 2: სადგურ თბილისი, ბათუმი, ფოთი, სამტრედია, ქუთაისი და ხაშური სპილეთთა სადგარებს აღებენ ორი საათით, ხოლო დანარჩენი სადგურები საათნახევრით წინ მატარებლის წასვლამდე. შენიშვნა 3) მგზავრები დგებთან რიგში სალონის ბილეთების მისაღებათ წინა შენიშვნაში აღნიშნულ სადგურებზე დაწესებულ ღრობი მიხედვით.

5) აკრძალულია მგზავრთათვის აღებულ სამგზავრო ბილეთის ერთეულ პირზე გადაცემა და გაყიდვა.

შენიშვნა: ერთ მატარებელზე ბილეთი სამგზავრო ბილეთი კარგის ძალის მქონე მატარებელზე.

6) აკრძალულია სამგზავრო ბილეთის გაყიდვა და შექმნა გარეშე რკ. გზ. დაწესებულ სპილეთთა სალონებისა.

7) აკრძალულია მოგზაურობა კერძო პირთათვის ყოველ გვარ მატარებელზე, რომელზედაც სახალხო სამგზავრო ბილეთები არ იყიდება.

8) აკრძალულია მგზავრთათვის გაჩერება ვაგონების კიბეებზე, ბუფეტებზე, სახურავზე, ვაგონების მუხრუჭებზე და სხვაგვარად ვაგონების გარეშე ნაწილებზე.

9) აკრძალულია აგრეთვე შეხტომა და გადმოხტომა მატარებლიდან მის გაჩერებამდის.

10) აკრძალულია მგზავრობა და რაიმე ტვირთის გადაზიდვა ერთ ქმედებებზე და მათ ტენდერებზე.

11) აკრძალულია კრძო პირთათვის მგზავრობა და რაიმე ტვირთის გადაზიდვა დრეზინებზე, სახელმწიფო ვაგონებზე და რკინის გზის სხვა გვარ სამუშაო სამომავლო მოწყობილებებზე.

ამ სავალდებულო დადგენილების დასრულებენი იქმნებიან დატყისაღებულნი სამი თვით ან დაჯარიმებულინი 25.000 მანეთიდან 10.000 მანეთამდე.

12) ამნიშნადვე დასჯებიან ა) უბილეთო მგზავრნი ბ) დამნაშავე პირნი სასაზირო კონტების დაზიანებაში, გ) უსაქმთო მოხეტიალენი რკ. გზ. უარგლებში და დ) ის პირნი, რომელნიც არ დემოწონილებიან რკ. გზის რწმუნებულ მოსამსახურეების, მილიციონერების და დანარჩენების კანონიერ მოთხოვნას.

13) დასჯებიან აგრეთვე ამ დადგენილების დამრღვევთა ხელის შემწყობნი და მფარველნი რკ. გზის მოსამსახურენი დაპატიმრებით ციხეში სამი თვის ვადით და სამსახურიდან სრულიად დათხოვნი.

ეს სავალდებულო დადგენილება ძალაში შედის დღიდან მისი გაქვეყნებისა.

გზათა და შინაგან საქმეთა მინისტრი

ნ. რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი
ქ. თბილისი
22 იანვარი, 1921 წ.

ქ რ თ ა ლ ი გ ა და ა ხ ა ლ ი ს ა ხ ა ლ მ ი უ რ ა ზ ი.

მოგვყავს მოკლედ ოფიციალური ანგარიში ხალხთა ლიგის საზოგადო კრების პლენარულ სხდომისა, რომელიც 1920 წ. 16 დეკემბერს შესდგა და რომელზედაც განხილულ იქმნა საქათბი ახალი სახელმწიფოების შექმნა.

შუამდგომლობა ერთა ლიგაში ბალტიის სახელმწიფოების—ესტონიის, ლატვიის და ლიტვის მიერების შესახებ.

თავმჯდომარე აცხადებს, რომ საქართველოსათვის ამ მ სახელმწიფოს ერთა ლიგაში მიღების საკითხის გარშემო და ამის შემდეგ

შესაძლებელი გახდება საქართველოს შესახებ მსჯელობა, რომელმაც აგრეთვე წარმოადგინა ასეთივე შუამდგომლობა.

სიტყვა ეძლევა კომისიის მომხსენებელს ბ. ოკტავიოს აქტავო (ბრაზილი) ამბობს, რომ მეხუთე კომისიამ განიხილა საკითხი ამ სამ სახელმწიფოს შესახებ და მას მიზანშეწონილად მიანია ილაპარაკოს სამივე შესახებ ერთად, რაკი მათი მდგომარეობა ერთნაირია და დასკვნებიც მათ შესახებ კომისიამ ერთნაირი გამოიტანა.

„კომისია ირჩევს ამ სამ სახელმწიფოს შუამდგომლობას უდიდესი სიმბატიის გრძობით. აქ ლაპარაკია სახელმწიფოების შესახებ, რომლებიც შექმნეს ძველმა ხალხებმა, რომლებმაც შესძლეს თავისი ინდივიდუალობის შენარჩუნება მიუხედავად პირობების უკუდობრობისა. რამოდენიმე საუკუნის წინაჲ ისინი, რუსეთის ფარგლებში მოქცეულნი რევოლიუციის შემდეგ ჩამოშორდნ რუსეთს და დიდი ძალღონე დახარჯეს იმისათვის, რომ აღდგინათ თავისი წინანდელი ნაციონალური მთლიანობა“. შემდეგ მოახსენებელი აღნიშნავს, რომ ამ სამ სახელმწიფოს აქვს სახელმწიფოებრივობისათვის ყველა აუცილებელი ელემენტი: საკმაო ტერიტორია, მრავალრიცხოვანი მცხოვრებნი, სახელმწიფოებრივ ძალა უფლების სიმკიცე, რაც ემყარება დემოკრატიულ და ლიბერალურ საფუძვლებს.

შეგრამ, მიუხედავად ყველი ამისა, კომისია ვერ სცნობს შესაძლებლად ამ მომენტში მათ ერთა ლიგაში მიღებას და თავის დასკვნებს ამ საკითხის შესახებ შემდეგ ნაირად აყალიბებს:

კომისია წინადადებას აძლევს კრებას იცნოოს ესტონიის, ლატვიისა და ლიტვის მთავრობებს: ა) რომ მათ შუამდგომლობას დიდი თანაგრძობით მოეპყრენ, მაგრამ გარემოებებმა ჯერ კიდევ არ მისცეს საშუალება გამოეტანათ საბოლოო გადაწყვეტა; ბ) რომ შემდეგ, გადაწყვეტილების მოლოდინში კრება აძლევს ამ სახელმწიფოებს უფლებას, თუ ისინი ამას მოისურვებენ, მიიღონ მინაწილეობა ხალხთა ლიგის ტენციურ ორგანიზაციებში, რომლებსაც აქვთ საყოველთაო ინტერესი“.

რესტრები (კოლუმბია), იცავს კომისიის უმცირესობის აზრს და წინადადებას იძლევა დაუკონებლივ მიიღონ ერთა ლიგაში ეს სახელმწიფოები. ანის ას ასაბუთებს სხვა დასხვა მოსაზრებით.

შემდეგ ლაპარაკობს შავასი (პორტუგალია) მისი აზრით, ყოველივე სახელმწიფო, რომელიც იბრძოდა თავის თავსა უფლებებისათვის, უნდა სარგებლობდეს ყველა უფლებებით, მაგრამ ამ სახელმწიფოთა მიმართ ორგვარი დაბრკოლება არსებობს: ერთი—ისინი არ არიან de iure-ით ცნობილნი და მეორე—მათი შეიძლება თავზე დაესხენ მეზობელი სახელმწიფოები და მაშინ ერთა ლი-

გამ უნდა განახორციელოს მე-10 მუხლი თავის წესდებისა, რის შესაძლებლობაც ამ ეჲმად არ არსებობს.

რაც შეეხება de iure-ით ცნობისა და ლიგაში მიღების საკითხებს შორის არსებულ დამოკიდებულებას,—ეს საკითხი, ორატორის სიტყვებით, „გადაეცა იურისტებისა გან შემდგარ კომისიის, რომლის აზრიც ორათ აიყო: ერთნი ამბობდნ რომ სახელმწიფოს მიღება ერთა ლიგაში ნიშნავს მის უფლებების სუბიექტთათ აღიარებას. სხვები კი, მათ შორის იურიდიულ სექციის თავმჯდომარე—ტამელიცი, იმ აზრისანი იყენ, რომ ლიგაში მიღება არ მოითხოვს მინცა და მინც იმას, რომ სახელმწიფო ცნობილი იქნეს de iure-ით აგრეთვე de iure-ით ცნობა არ შეიძლება ჩაითვალოს ერთა ლიგაში მიღების წინასწარ პირობათ.

მე მგონია, განაგრძობს შავასი, რომ de iure-ით ცნობის საკითხი სრულიად დამოუკიდებელ ხასიათს საითხია. რა ხდება არსებითად იმ სახელმწიფოში, სადაც ძველი წესწყობილება ახლათ იცვლება? ხდება იგივე მაგ., რაც მოხდა პორტუგალიაში; თვითველი ერი დამოუკიდებლათ არკვეს თავის დამოკიდებულებას ახალ წესწყობილებასადმი.

რესპუბლიკანური პორტუგალია ჯერ იცნო ბრაზილიამ, შემდეგ შეერთებული შტატებმა და მხოლოდ ერთი წლის შემდეგ ვერაბის სახელმწიფოებმა, პირველი—საფრანგეთმა. ესტონის შესახებაც სწორედ ასე სდგას საკითხი, ესე იგი აქ ლაპარაკია მისი ახალი წესწყობილების ცნობის შესახებ. ერთად ერთი ვართულება ესტონიის ცნობის საკითხში იქნებოდა საზღვრების გაურკვეველობა; მაგრამ ამას არა აქვს ილაგა ვინაიდან ესტონიის საზღვრები გარკვეულია რუსეთისა და ლავიის მხრივ სათანადო ხელშეკრულებებით, ან არბიტრაჟის გზით. იმაზე მითითება, რომ მომავალში არ არის მისი ბედი გაორკვეული ისე, როგორც სხვა მის მეზობელ სახელმწიფოების ბედისა,—არ არის მისაღები, ვინაიდან არცინ იკის, თუ როგორი საფრთხე მოელის მომავალში, რომელიც გნებავთ სხვა სახელმწიფოსაც კი. ამ მოსაზრებით უარის თქმა, მაშასადამე შეუძლებელია

რუსეთის იმპერია დაინგრა. შენა ბევრი დამოკიდებული დემოკრატიული სახელმწიფოები, რომელნიც კარებს აკატუნებენ ერთა ლიგაში შესასვლელად. ამ პირობებში უარის თქმა ხელს შეუწყობდა სხობილ რეჟიმისა და ინტერესგაშოკაცლებას.

კომისია ირყეოდა და ცდილობდა გამოეჩინა ისეთი ფორმული, რომლიც ერთ მხრივ მოარალოურათ დემოკრატიულად მახოვნელ სახელმწიფოებს, ხოლო მეორე მხრივ ტიკური უარი იქნებოდა მათათვის ნაწი. ასეთი ხასიათისა ის ფორმული, რომელიც ნებას აძლევს ამ სახელმწიფოებს მინაწილეობა მიიღონ ლიგის ტენციურ ხასიათის მუშაობაში. ჩვენ უნდა გამოვქმედოთ ერთა გულახდილათ და პირდაპირ რომ არ დაესცვა ლიგის პრესტიჲ ამ თვალსაზრისით ნებას მიესცათ თავს შემოვიტანონ რევოლიუციონერული შეიძლება შეაიანხოს ისინი, ვინც ახალ სახელმწიფოებს დაუყოვნებლივ მიღების პირობით არიან და ისინი, ვინც შუტკობს რომ მიღებას წინ უნდა უძლოდ de iure-ით ცნობა, აი რესპუბლიკა.

«ვიღებთ რა მხედველობაში, რომელიც სახელმწიფოს de iure-ით არის ისეთი აქტი, როდესაც მყარდება კრძო დამოკიდებულნი სახელმწიფოებისა, რომლებიც აღიარებენ და იმ სახელმწიფოს შორის რომელიც აღიარებულნი უნ იქნეს; შემდეგ, ვიღებთ რა მხედველობაში, რომ ეს დამოკიდებულნი განისაზღვრება ტრადიციულ საერთაშორისო უფლებებით და რომ შეიძლება განსხვავდებოდეს იმ უმეტესი დამოკიდებულებათაგან რომელიც მყარდება ერთა ლიგის მიღების დროს,—კრება ადგენს დღითი პასუხი გასცეს ესტონიის შუამდგომლობაზე ლიგაში მიღების შესახებ. მიღებული უნდა იქნეს ამასთანავე მხედველობაში ის შენიშვნები, რომლებიც ამ რევოლიუციონერულ მომენტში იმისათვის (იტიყის პორტუგალიის წამომადგენელი.

(შემდეგი იქნება.)
რედაქტორი ქ. შ ა ვ თ ა რ ა მ ი.

მიიღება ხელის მოწერა 1921 წ. ყოველდღ უჩი გაზ.

„გ ა თ ლ ე ი ს ც ხ მ ვ რ ე ბ ა“

თვეური ფასი ქალაქში 800 მან. ქალაქ გარეთ 1200 მან. მუშა მოსამსახურეთათვის და მასწავლებელთათვის ფას დაკლებით.

ხელ მოწერა მიიღება მარინეს პროსპექტზე საბაშვილის სახლში.